

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Planá nad Lužnicí, ČSLA 23, 391 11 Planá nad Lužnicí

Planá nad Lužnicí 28. 4. 2014

čj. UKZUZ 032134/2014

Zpráva č. 5 oblastního odboru PLANÁ NAD LUŽNICÍ o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 21. 4. - 27. 4. 2014

1. Počasí

Počasí o Velikonočním pondělí bylo polojasné s ranní teplotou kolem 11 °C, odpoledne začala přibývat oblačnost, která byla doprovázena bourkami, přivalovým deštěm a lokálně i kroupami (Prachatice). Během dalších dní bylo převážně polojasno až oblačno v odpoledních hodinách přibývání oblačnosti a přeháňky v okresech Prachatice, Strakonice, Písek, Tábor, Jindřichův Hradec a Jihlava srážky 12-25 mm, v okrese Pelhřimov lokálně až 50 mm, s teplotami kolem 17 – 21 °C. Sucho trvá stále v okrese Třebíč.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Většina porostů řepky ozimé je v plném květu a probíhá zde ošetření proti šešulovým škůdcům. Začíná ošetření proti houbovým chorobám v ozimých obilninách podle potřeby spojené s insekticidním ošetřením proti kohoutkům. Jarní obiloviny začínají odnožovat, srážky v minulém týdnu pomáhají ve zlepšování jejich zdravotního stavu. Dokončováno je sázení brambor, probíhá setí kukuřic a jejich preemergentní ochrana herbicidy. Plně kvetou jabloně, třešně, švestky a hrušně.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 31-33 BBCH)

Porosty pšenic se nacházejí v růstové fázi od 1. kolénka: první kolénko těsně nad povrchem půdy zjištělné, vzdálené od odnožovacího uzlu min. 1 cm do fáze 3. kolénka: 3. kolénko vzdálené min. 2 cm od 2. kolénka.

Slabý výskyt padlí pšenice (*Blumeria graminis* f. sp. *tritici*) na odnožích byl pozorován v okrese Třebíč (Chroustov u Třebenic, 22.4., Březník, 23.4.), Tábor (Želeč u Tábora, 23.4.), Jindřichův Hradec (Děbolín, 23.4., Březina u Deštné, 24.4.), Pelhřimov (Bákovice, 25.4.).

Zjišťování výskytu padlí pšenice se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu padlí pšenice (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě.

Ošetření proti padlí pšenice se provede u pozemků při 10% a vyšším napadení rostlin, obvykle v růstové fázi 25 - 32. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **pyrenoforové skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** byl potvrzen v okrese České Budějovice (Dasný, 23.4.), Tábor (Kladruby, 25.4., Bechyňská Smoleč, 23.4.), Jihlava (Velký Beranov, 24.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem konidioforů a konidií **pyrenoforové skvrnitosti pšenice** – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4., 5. a 6. list shora. Práh škodlivosti je 5 – 50 % listů s výskytem konidií.

Ochrana viz padlí travní na pšenici.

Slabý výskyt **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Chroustov u Třebenic, 22.4., Březník, 23.4.), Jindřichův Hradec (Děbolín, 23.4., Březina u Deštné, 24.4.), České Budějovice (Dasný, 23.4.), Tábor (Kladruby, 25.4., Bechyňská Smoleč, 23.4., Želeč u Tábora, 24.4., Řípec, 24.4.), Jihlava (Velký Beranov, 24.4.), Pelhřimov (Bácovice, 25.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 a 37 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4. a 5. list shora. V RF 51 se ve vzorku střídavě odebere 3. a 4. list shora. Ošetření se doporučuje od 12 až 50 % listů s výskytem pyknid.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt pyknid **feosferiové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)** na listech byl zjištěn v okrese České Budějovice (Dasný, 23.4.), Jihlava (Velký Beranov, 24.4.), Pelhřimov (Bácovice, 25.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid **feosferiové skvrnitosti pšenice** – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4. a 5. list shora. Práh škodlivosti je 12 – 50 % listů s výskytem pyknid.

Ochrana viz padlí travní na pšenici.

Slabý výskyt **stéblolamu pšenice (*Oculimacula yallundae*)** na listových pochvách byl zaznamenán v okrese Jihlava (Velký Beranov, 24.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Rostlina se vyryje i s kořeny, z každé rostliny se vybere jedna odnož a hodnotí se poškození bazální části, především zahnědlé skvrny v místě přechodu mezi nadzemní a podzemní částí.

Ochrana: vyhnout se zbytečně časnému setí ozimů. Podporou rozkladu posklizňových zbytků se omezuje zdroj infekce. Při aplikaci chemické ochrany je výhodnější použít kombinace fungicidů, které mají účinnost i na listové choroby. Aplikaci je nutno provést v růstové fázi 30 až 32 BBCH (tj. počátek sloupkování až fáze 2. kolénka) při napadení 15 až 25 % hlavních odnoží, nebo když více než 15 % rostlin vykazuje příznaky napadení pod 1. sloupnutou pochvou. Aplikací růstových regulátorů je možno redukovat ztráty, které by vznikly případným polehnutím.

Slabý výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby pšenice (*Giberella spp.*)** na bázi rostlin byl zaznamenán v okrese Třebíč (Chroustov u Třebenic, 22.4.), Tábor (Řípec, 23.4.), Jindřichův Hradec (Březina u Deštné, 24.4.), Písek (Lučkovice, 25.4.).

Sledování a ochrana viz stéblolam pšenice.

První výskyt **lemované stébelné skvrnitosti pšenice (*Rhizoctonia cerealis*)** byl zaznamenán v okrese Třebíč (Březník, 23.4.).

Sledování a ochrana viz stéblolam pšenice.

První výskyt **žluté rzivosti pšenice (*Puccinia striiformis*)** se střední intenzitou byl zjištěn v okrese Pelhřimov (Bácovice, 25.4.).

Sleduje se napadení 20 rostlin (odnoží) ve fázích 29-30, 31, 37 a 51 BBCH, přítomnost uredií žluté rzivosti pšenice na kterékoliv části každé odnože.

Ochrana spočívá v pěstování rezistentních odrůd, včasné ničení výdrolu. Fungicidní ošetření se provádí při výskytu od fáze 31 do fáze 59 BBCH. Ošetření se provádí zpravidla proti celému komplexu chorob listů a klasů.

První výskyt dospělců **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byl zaznamenán v okrese České Budějovice (Dasný, 23.4.).

Pozorování dospělců na jaře (na ozimech počátkem června – většina nymf se přeměnila v dospělé) provádí ve fázi 33-59 BBCH. Pozoruje se pokud možno za slunného bezvětřného počasí, nejlépe v pozdním odpolední před západem slunce především na řidších prosvětlených místech porostů. U ozimů se preferují širší okraje ze strany, kde byly ozimy v předchozím roce. Kontroluje se množství dospělců kříška polního na 100 smyků. Kritické číslo je 3-7 dospělců na 100 smyků.

Chemická ochrana na jaře se doporučuje při výskytu 5-ti a více dospělců na 100 smyků při současném výskytu rostlin s příznaky virů nad 10 % v porostu. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

Slabý výskyt dospělců **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** pozorován v okrese Třebíč (Březník, 23.4.), České Budějovice (Dasný, 23.4.), Tábor (Želeč u Tábora, 24.4., Řípec, 24.4., Bechyňská Smoleč, 23.4.), Jindřichův Hradec (Březina u Deštné, 24.4.), Jihlava (Velký Beranov, 24.4.), Strakonice (Strakonice, 24.4.), Písek (Lučkovice, 25.4.).

Slabý výskyt vajíček **kohoutků (*Oulema spp.*)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Chroustov u Třebenic, 22.4., Březník, 23.4.), Jindřichův Hradec (Březina u Deštné, 24.4.), Tábor (Kladruby, 25.4., Želeč u Tábora, 24.4., Řípec, 24.4.), Jihlava (Velký Beranov, 24.4.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vyhlýchých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vyhlýchých larev. Pozorování se provádí pomocí 100 smyků v porostu (na 10 míst 10 smyků).

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlýchých více jak 50 % larev.

JEČMEN OZIMÝ (RF 31–33 BBCH)

Porosty ozimých ječmenů jsou ve fázi začátku sloupkování: hlavní odnož i vedlejší odnože se zřetelně napřimují a počínají se prodlužovat, klas vzdálen od odnožovacího uzlu min. 1 cm, do fáze 3. kolénka: 3. kolénko vzdálené min. 2 cm od 2. kolénka.

Padlí ječmene (*Blumeria graminis*) slabý výskyt na listových čepelích a pochvách byl zaznamenán v okrese Tábor (Sudoměřice u Bechyně, 23.4.), Třebíč (Třebíč, 25.4., Sudice u Náměště nad Oslavou, 23.4.), Písek (Stráž u Mirotic, 23.4.) a Jihlava (Malý Beranov, 24.4.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží). Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %. Obvykle od růstové fáze 30 BBCH.

Střední výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** na odnožích pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Březina u Deštné, 24.4.), slabý výskyt v okrese Prachatice (Prachatice, 24.4.), Tábor (Dolní Hořice, 25.4., Sudoměřice u Bechyně, 23.4., Řípec, 23.4.), Jihlava (Malý Beranov, 24.4.), Jindřichův Hradec (Žďár u Jindřichova Hradce, 23.4.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu.

Zahájení ošetření proti spále ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, zpravidla od růstové fáze 37. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **síťovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** na listech pozorován v okrese Jihlava (Malý Beranov, 24.4.).

Zjišťování výskytu síťovité skvrnitosti ječmene se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu (síťované hnědé skvrny na listech) na listové čepeli a pochvě.

Zahájení ošetření proti síťovité skvrnitosti ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, od růstové fáze 30. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **stéblolamu ječmene (*Oculimacula vallundae*)** pozorován v okrese Jihlava (Malý Beranov, 24.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Rostlina se vyryje i s kořeny, z každé rostliny se vybere jedna odnož a hodnotí se poškození bazální části, především zahnědlé skvrny v místě přechodu mezi nadzemní a podzemní částí.

Ochrana: vyhnout se zbytečně časnému setí ozimů. Podporou rozkladu posklizňových zbytků se omezuje zdroj infekce. Při aplikaci chemické ochrany je výhodnější použít kombinace fungicidů, které mají účinnost i na listové choroby. Aplikaci je nutno provést v růstové fázi 30 až 32 BBCH (tj. počátek sloupkování až fáze 2. kolénka) při napadení 15 až 25 % hlavních odnoží, nebo když více než 15 % rostlin vykazuje příznaky napadení pod 1. sloupnutou pochvou. Aplikací růstových regulátorů je možno redukovat ztráty, které by vznikly případným polehnutím.

Slabý výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby (*Giberella spp.*)** na pochvách listů byl zaznamenán v okrese Tábor (Řípec, 23.4.).

Sledování a ochrana viz stéblolam ječmene.

Slabý výskyt dospělců a požírků od kohoutků (*Oulema spp.*) byl zjištěn v okrese Strakonice (Mutěnice u Strakonice, 18.4.), Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 23.4., Třebíč, 25.4.), Tábor (Řípec, 23.4.), Jindřichův Hradec (Březina u Deštné, 24.4.)

Slabý výskyt kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*) pozorován v okrese Tábor (Sudoměřice u Bechyně, 23.4.) a České Budějovice (Dasný, 23.4.). Rovněž slabý výskyt kohoutka černého (*Oulema melanopus*) pozorován v okrese Písek (Stráž u Mirotic, 17.4.), Jindřichův Hradec (Březina u Deštné, 24.4.), České Budějovice (Dasný, 23.4.), Tábor (Řípec, 23.4., Sudoměřice u Bechyně, 23.4.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vyhlýchých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vyhlýchých larev. Pozorování se provádí pomocí 100 smyků v porostu (na 10 míst 10 smyků).

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smykáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlýchých více jak 50 % larev.

První slabý výskyt obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) pozorován v okrese České Budějovice (Dasný, 23.4.).

Pozorování se provádí v okrajovém, 50m pásu v blízkosti dřevin. Ve fázi sloupkování se sledují miny na listech, kontroluje se 100 odnoží (10míst x10 odnoží). Ve fázi mléčné zralosti se sledují housenky, kontroluje se 100 klasů (10míst x10 klasů).

K cílenému ošetření není registrován žádný přípravek.

JEČMEN JARNÍ (19-25 BBCH)

Porosty se nacházejí ve fázi devíti a více listů rozvinutých, do fáze páté viditelné odnože.

Slabý výskyt padlí ječmene (*Blumeria graminis*) zaznamenán v okrese Pelhřimov (Buřenice, 25.4.).

Sledování a ochrana viz ječmen ozimý.

Slabý výskyt síťovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*) pozorován v okrese Tábor (Opařany, 23.4.), Třebíč (Kralice nad Oslavou, 23.4.), Pelhřimov (Buřenice, 25.4.) a Jindřichův Hradec (Matná, 23.4.).

Sledování a ochrana viz ječmen ozimý.

Střední výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) na odnožích pozorován v okrese České Budějovice (České Budějovice, 23.4.).

Sledování a ochrana viz ječmen ozimý.

Slabý výskyt dospělců kohoutka černého (*Oulema melanopus*) pozorován v okrese Třebíč (Kralice nad Oslavou, 23.4.), Písek (Lučkovice, 23.4.) a Strakonice (Strakonice, 24.4.). Slabý výskyt dospělců kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*) zaznamenán v okrese Tábor (Opařany, 23.4.), Pelhřimov (Buřenice, 25.4.) a Třebíč (Kralice nad Oslavou, 23.4.).

Požírky dospělců kohoutků (*Oulema spp.*) zaznamenány v okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 23.4., Kralice nad Oslavou, 23.4.).

Sledování a ochrana viz kohoutci na pšenici.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 13)

Růstová fáze 3. listu se zálistkem a úponkem (či 3. úponkem).

První dospělci **listopasů (Sitona spp.)** a požerky od dospělců byly pozorovány v okrese Třebíč (Ocmanice, 24.4., Moravské Budějovice, 25.4.) a Tábor (Opařany, 23.4.).

Pozorování se provádí v době tvorby prvních pravých listů. Na 5 místech se prohlédne vždy 10 za sebou rostoucích rostlin a odhadne se průměrná ztráta listové plochy v důsledku žíru brouků.

Ošetření se provede, pokud je průměrná ztráta listové plochy 10 – 20 % na 1 rostlinu. Přímá ochrana insekticidním postřikem ve fázi prvního až druhého listu (BBCH 11 – 12) se provádí v letech, kdy hrách pomalu vzchází a roste v důsledku sucha. Preventivní ochrana spočívá v časné setí.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (60-65 BBCH)

Porosty řepky jsou ve fázi prvé otevřené květy do fáze plného květu: asi 50% květů na hlavním stonku otevřených, první korunní plátky již opadávají.

Poškození rostlin mrazem z minulého týdne bylo pozorováno v okrese Třebíč.

První výskyt **černě řepkové (Alternaria brassicae)** se slabou intenzitou byl pozorován v okrese České Budějovice (Dasný, 23.4.).

Při průchodu porostem se na 10 místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny, z každé rostliny se hodnotí 2 listy. Ošetření se doporučuje při 5 až 15 % napadených listů v době květu.

Preventivní ochranou je setí zdravého osiva, kvalitní zaorání posklizňových zbytků a zabránění poškození rostlinných pletiv. Přímou ochranou je moření osiva a fungicidní ošetření v době květu.

Slabý výskyt **fomového černání stonku řepky (Leptosphaeria maculans)** byl zjištěn při náhodném průzkumu v okrese Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 23.4.).

Přímá ochrana: moření osiva a podzimní fungicidní ošetření v RF 14 – 18.

Slabý výskyt **verticilliového vadnutí řepky (Verticillium arbo-atrum)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 23.4.) při náhodném průzkumu.

Kontroluje se 20 rostlin, hodnotí se výskyt příznaků napadení na hlavním stonku.

Preventivní ochrana – likvidace posklizňových zbytků. Přímá ochrana se neprovádí.

První výskyt dospělců **bejlomorky kapustové (Dasineura brassicae)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Březník, 23.4.), České Budějovice (Dasný, 23.4.), Tábor (Březnice u Bechyně, 23.4., Řípec, 23.4., Přehořov u Soběslavi, 23.4., Dolní Hořice, 25.4.), Strakonice (Střela, 23.4.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2 krát týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Ošetření se doporučuje při zjištění 1 samičky na 4 rostliny.

Pokračuje nálet **blýskáčka řepkového (Meligethes aeneus)**, ale v této době škodí pouze na bočních květenstvích, která ještě nemají rozkvetlá poupata. Slabý výskyt byl hlášen z okresu Třebíč (Stropěšín, 22.4., Březník, 23.4., Sudice u Náměště nad Oslavou, 23.4.,

Častotice, 24.4.), Pelhřimov (Pelhřimov, 22.4., Radňov u Rynárce, 25.4.), Jindřichův Hradec (Pleše, 22.4., Studnice u Lodhého, 22.4., Březina u Deštné, 24.4.), Tábor (Nová Ves u Dírné, 22.4., Želeč u Tábora, 23.4., Řípec, 23.4., Přehořov u Soběslavi, 23.4.), Prachovice (Prachovice, 22.4.), Strakonice (Střela, 23.4.), Jihlava (Velký Beranov, 24.4.).

Hodnotí se vrcholová květenství 50 rostlin (na deseti místech vždy 5 sousedících rostlin) na obvodu porostu. Hodnocení letové aktivity a prvních náletů se provádí pomocí alespoň jedné žluté misky na porost (asi od konce února nebo počátku března), která je umístěna asi 5 m od okraje pole.

Cílená chemická ochrana by měla plynule navázat na jarní ošetření v období prvního výskytu zelených pupat. Často stačí ošetření pouze okrajů porostu. Práh škodlivosti v růstové fázi, kdy jsou pupata uzavřená, jsou 1 až 2 brouci na rostlinu.

Larvy **dřepčíka olejového (Psylliodes chrysocephala)** ve stoncích byly pozorovány v okrese Tábor (Řípec, 25.4.), Jindřichův Hradec (Březina u Deštné, 24.4.).

Brouci jsou aktivní při teplotách nad 6 °C, optimální teplota pro nálet brouků se však pohybuje kolem 16 °C a výše. Poškození se projevuje vykousanými jamkami a okrouhlými, až 3 mm velkými otvory v čepelích listů mladých rostlin. Larvy vyžírají chodbičky v řapících listů. Někdy bývá vyžrán i vegetační vrchol. Listy odumírají. Nejvíce jsou ohroženy porosty v bezprostřední blízkosti ložského řepkoviště a porosty velmi časně seté a vzešlé. Hodnotí se počet ulovených brouků ve 2 žlutých Mörickeho miskách.

Chemická ochrana se obvykle provádí od konce září do poloviny října na základě zjištěného náletu dospělců do porostu. Musí být provedena před kladením vajíček.

Slabý výskyt larev stonkových krytonosců, **krytonosce řepkového (Ceutorhynchus napi)** a **krytonosce čtyřzubého (Ceutorhynchus quadridens)**, byl zjištěn v okrese Jihlava (Velký Beranov, 24.4.).

Zjišťování výskytu brouků v Mörickeho miskách se provádí 2 x týdně ve 2 miskách nebo na 2 žlutých lepových deskách od dosažení maximální teploty 6 °C do zjištění maxima náletu brouků. Mörickeho misky nebo žluté lepové desky se umístí na 2 protilehlé strany vybraného porostu, nejméně 10 m od jeho okraje směrem do porostu. Mörickeho misky se naplní do ¾ vodou. Aby se snížilo povrchové napětí vody, kápne se do každé misky saponátový přípravek a při jarních mrazících se přidá lžíce kuchyňské soli, aby voda nezamrzala. Množství brouků se kontroluje tak, že se obsah misky přelije přes husté síto a brouci se po usušení určí a spočítají.

OŠETŘENÍ se provádí při překročení prahu škodlivosti, to je výskyt 3 ks brouků krytonosce řepkového (Ceutorhynchus napi) na 1 misku a 1 den, u krytonosce čtyřzubého (Ceutorhynchus palidactylus) 5 ks na 1 misku a 1 den.

Silný výskyt dospělců **krytonosce šesulového (Ceutorhynchus assimilis)** byl pozorován v okrese Třebíč (Stropěšín, 22.4., Sudice u Náměště nad Oslavou, 23.4.), Tábor (Řípec, 25.4., Přehořov u Soběslavi, 25.4.). Střední výskyt byl zjištěn v okrese Tábor (Želeč u Tábora, 25.4.), Jindřichův Hradec (Březina u Deštné, 24.4.). Slabé výskyty byly hlášeny z okresu Jindřichův Hradec (Pleše, 22.4.), Tábor (Nová Ves u Dírné, 22.4., Březnice u Bechyně, 23.4.), Písek (Jarotice, 23.4.), Třebíč (Častotice, 24.4.), Jihlava (Velký Beranov, 24.4.).

Kritická čísla byla překročena v okrese Třebíč, Tábor, Jindřichův Hradec viz silné a střední výskyty.

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2 krát týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Chemická ochrana proti šesulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti: do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk na 1 rostlinu, od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk na 1 rostlinu, při silném výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk na 2 rostliny.

MÁK SETÝ (RF 22-25 BBCH)

Porosty máku jsou ve fázi 1. až 5. pravého listu.

Poškození porostu okusem krytonosce kořenového (*Stenocarus fuliginosus*) zaznamenáno v okrese Jindřichův Hradec (Klenov, 19.4., Pohoří u Kardašovy Řečice, 16.4.).

Pozorování dospělců probíhá od fáze 10 - 22 BBCH, pozorování larev probíhá v období stonkování (40 - 49 BBCH).

Ošetření porostů se provádí do fáze 4 - 5 listů v případě výskytu 3 - 4 brouků na 1 m řádku. Proti larvám na kořenech jsou chemické přípravky neúčinné.

PÍCNINY

VOJTĚŠKA (RF 25)

Prodlužovací růst lodyh příp. listová růžice vytvořena.

První výskyt dospělců a požerků listopasů (*Sitona spp.*) pozorován v okrese Třebíč (Kralice nad Oslavou, 15.4.).

Preventivní ochrana – včasné zakládání porostů s dostatečnou vzdáleností od starších porostů vojtěšky. Ošetření vzcházejícího porostu do fáze 1. až 2. trojlístku při napadení 10 a více brouků na 100 rostlin vojtěšky, za suchého teplého počasí při výskytu 5 a více brouků na 100 rostlin.

TRVALÝ TRAVNÍ POROST (RF 26)

Slabý výskyt hraboše polního (*Microtus arvalis*) pozorován v okrese Třebíč (Kralice nad Oslavou, 14.4.), Pelhřimov (Těšenov, 14.4.).

Způsob pozorování a indikace ochrany proti hraboši polnímu viz pšenice ozimá

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 57-63 BBCH)

Jabloně jsou ve fázi prodlužování květních (korunních) lístků, kališní lístky slabě otevřené, korunní lístky sotva viditelné (stadium růžové poupě), do fáze kdy je asi 30% květů otevřeno.

V okresech České Budějovice a Tábor došlo k lokálním poškozením kvetoucích stromů mrazem.

Peckoviny

SLIVOŇ (RF 60-69 BBCH)

Stromy slivoní jsou ve fázi prvních otevřených květů, do fáze konec kvetení, všechny korunní lístky opadlé, velikost plodu pod 5 mm.

Slabý výskyt samců obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) ve feromonových lapačích byl zjištěn v okrese Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 23.4.), Tábor (Broučkova Lhota, 25.4., Soběslav, 25.4.).

První výskyt obaleče východního (*Grapholita molesta*) zaznamenán v okrese Tábor (Soběslav, 25.4.).

Sledování letu dospělců obaleče švestkového a obaleče východního do feromonových lapačů se provádí 2 x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Dospělci létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Slabý výskyt dospělců **pílatky švestkové (*Hoplocampa minuta*)** na bílých lepových deskách byl nalezen v okrese Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 23.4.).

Ošetření proti dospělcům se zahájí bezprostředně po zjištění prvního výskytu imag na lepových deskách. Další možností je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček. Optimální doba pro začátek aplikace nastává v době, kdy se alespoň u 50% vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku. Tomuto stadiu přibližně odpovídá i teplotní suma SET (h)=1900°C měřená od začátku kalendářního roku.

OKRASNÉ DŘEVINY

BRSLEN (RF 47 BBCH)

Slabý výskyt larev se základy křídel **mšice makové (*Aphis fabae*)** pozorován v okrese Tábor (Tábor, 25.4.).

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech